

De ene winstdeelname is de andere niet

Elk jaar onderzoekt Moneytalk de winstdeelnames die werden uitgekeerd aan mensen die een levensverzekering hebben afgesloten. Dit jaar zien we enkele degelijke rendementen, zelfs met een piek van 6,60%.

In onzekere tijden zoals vandaag komt het gewaarborgde rendement van een levensverzekering erg gelegen. Het wettelijke maximum ligt momenteel vast op 3,75%, maar in de praktijk schommelt het gewaarborgde rendement van levensverzekeringen tussen 0 en 3,75%. In bepaalde omstandigheden en indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, geven verzekeraars jaarlijks bovenop dat gewaarborgde rendement een bonus, die 'winstdeelname' wordt genoemd. Het percentage van die winstdeelname hangt in grote mate af van de winst die de verzekeraar in de voorafgaande periode heeft gemaakt. We moeten echter vaststellen dat die winsten de laatste jaren wat zijn tegengevallen, op enkele uitschieters na.

Meer voor Universal Life

Voor de toekenning van de winstdeelnames hanteren de verzekeraars een logisch principe: hoe hoger het gewaarborgde rendement van een levensverzekering oploopt, hoe lager de winstdeelname uitvalt. Dat blijkt duidelijk uit de tabellen met de winstdeelnamepercentages die werden toegekend aan contracten met een gewaarborgd rendement van 4,75, 3,75 en 3,25%. (Let wel, de rendementen in de tabellen gelden voor 2007. Ze werden bekendgemaakt in de loop van 2008.) Sommige contracten bieden een hogere winstdeelname dan de zogenaamde klassieke contracten die een gewaarborgd rendement uitkeren

gedurende de hele duur van het contract. Dat is het geval voor contracten van het type Universal Life (zie tabel 4). De uitgekeerde winstdeelname van die verzekeringen kan oplopen tot 6,60%. De formule Universal Life heeft voor de verzekeraar het voordeel dat hij zich voor het gewaarborgde rendement alleen hoeft te engageren voor het verleden. Het gewaarborgde rendement geldt alleen voor de premies die al zijn gestort; voor toekomstige premies zal een andere (hogere of lagere) rentevoet van toepassing zijn dan de rentevoet die werd aangeboden bij de afsluiting. Er is dus geen sprake van een rentewaarsborg voor de toekomstige premies. Voor de formules van het type Universal Life zijn de toekenningsvoorwaarden vaak minder streng. Soms wordt zelfs geen enkele voorwaarde opgelegd. De winstdeelnamepercentages liggen vaak hoger dan die van de klassieke formules. ►►►

De laatst gepubliceerde winstdeelname is niet representatief aangezien ze slechts van toepassing is op een beperkt deel van het spaartegoed van de verzekerde.

Bruto- of netto-winstdeelname: is de belasting van 9,25% al verrekend?

Krachtens de wet van 7 december 1988 die in werking trad op 1 januari 1989 dient elke verzekeraar een belasting van 9,25% te betalen op alle bedragen die hij uitkeert als winstdeelname. Er zijn twee belangrijke uitzonderingen: pensioensparen en contracten waarvan de premies niet fiscaal zijn vrijgesteld.

De verzekerden moeten zich dus afvragen of die heffing is verrekend in de gepubliceerde winstdeelnames. De trend van de vorige jaren zet zich ook dit jaar door: de meeste verzekeraars publiceerden een brutowinstdeelname – een rendement vóór de aftrek van de belasting van 9,25% (zie tabel 1). Interessant om te weten is dat twee vergelijkbare brutorendementen voor de verzekerde een verschillend resultaat kunnen opleveren. Dat is een gevolg van het feit dat de heffing sinds juli 1992 niet meer wordt toegestaan als beroepskosten voor de verzekeraars. Daarom houden sommige verzekeraars een hoger percentage in om de niet-aftrekbaarheid onrechtstreeks te laten betalen door de verzekerden.

De nettowinstdeelname is dus het meest representatief voor de prestaties van de verzekering, maar wordt helaas ook het minst vaak gepubliceerd door de verzekeraars. In een dergelijke context is het moeilijk voor een verzekerde om zich een duidelijk beeld te vormen van de winstdeelname die hij ontvangt. Aan dat gebrek aan transparantie moet zo snel mogelijk een eind worden gemaakt.

Berekend op slechts een deel van het spaartegoed

Veel verzekerden denken dat de laatst gepubliceerde winstdeelname werd berekend op de totaliteit van de premies die ze tot dat moment hebben gestort. In feite werd alleen rekening gehouden met een deel van het spaartegoed – het geld gestort in het betreffende jaar, of zelfs een deel van dat jaar. De laatst gepubliceerde winstdeelname is dus niet representatief, omdat ze slechts van toepassing is op een beperkt deel van het geld dat de verzekerde heeft afgedragen.

Ook de basis waarop de winstdeelname wordt berekend, kan verschillen. Er bestaan twee berekenings-systemen: ofwel berekent de verzekeraar de winstdeelname op de zogenaamde reserve (het spaartegoed gekapitaliseerd tegen de geafficheerde gewaarborgde rentevoet), ofwel baseert hij zich op de theoretische afkoopwaarde (de waarde die de verzekerde ontvangt als hij beslist zijn contract af te kopen en de gestorte premies te recupereren). De reserve is groter en vormt dus een berekeningsbasis die voor de verzekerde voordeliger is dan de theoretische afkoopwaarde. Een winstdeelname van 0,50% toegepast op de reserve zal dus meer opleveren dan wanneer de winstdeelname wordt berekend op de theoretische afkoopwaarde. Helaas hanteren veel verzekeraars precies de theoretische afkoopwaarde als berekeningsbasis. De premies die in het verleden werden gestort en die het grootste deel van het spaartegoed vormen, worden gekapitaliseerd tegen een gemiddelde rentevoet die afhankelijk is van de beleggingen die in de voorafgaande jaren werden aangegaan. De verzekeraars zwijgen in alle ta-

len over die rentevoet. Dat gebrek aan transparantie vormt het mikpunt van zware kritiek.

Winstdeelname gebonden aan voorwaarden

De winstdeelname hangt ook voor een belangrijk deel af van het soort verzekeringscontract. Vaak is de bonus gebonden aan bepaalde voorwaarden, zoals een verzekerd minimumkapitaal of een minimumpremie. Sommige verzekeraars leggen die voorwaarden echter niet op – onder meer AFER Europe, Ethias, Nateus, Securex Leven en ZA Verzekeringen – zodat de verzekerde vanaf de eerste gestorte euro aanspraak kan maken op een winstdeelname. Verder kan de winstdeelname ook een zogenaamd conjunctureel gedeelte omvatten – een bijkomende vergoeding die wordt toegekend afhankelijk van de economische conjunctuur van dat moment. Vandaag zal die vergoeding wellicht niet hoog oplopen.

Contracten van 4,75%: geen winstdeelname

Contracten die een gewaarborgd rendement van 4,75% opleveren, hebben de laatste jaren geen winstdeelname meer uitgekeerd (zie tabel 1). Dat gewaarborgde rendement was van toepassing op contracten die werden afgesloten voor 1 januari 1999. Toch is er een uitzondering: de verzekeraar Integrale, die zich voornameel heeft gespecialiseerd in groepsverzekeringen, bood in 2007 een totaalrendement van 5,30%, zowel voor individuele levensverzekeringen als groepsverzekeringen. Ter herinnering: Integrale haalde in 2005 en 2006 een rendement van respectievelijk 5,05 en 5,25%.

In tabel 1 vermelden we ook het laatste jaar waarin een winstdeelname werd toegekend – vaak moeten we daarvoor teruggaan tot 2000 – en het gepubliceerde winstdeelnamepercentage. Integrale verdient een pluim omdat het een winstdeelname blijft uitkeren voor zijn contracten met een gewaarborgd rendement van 4,75%. Verder geven we aan of de – bruto of netto – belasting van 9,25% al is ingehouden of niet (zie kaderstuk). Ten slotte vermelden we de berekeningsbasis: de **theoretische afkoopwaarde (TAW)** of de **reserve (R)**.

Tabel 1

Gewaarborgde rentevoet van 4,75%

<ul style="list-style-type: none"> ▶ Allianz (vroeger AGF Belgium Insurance) 2001: 0,40 % - Bruto - TAW ▶ Axa Belgium 2000: 0,35 % - Bruto - TAW ▶ Corona Direct 2001: 0,50 % - Netto - R ▶ Delta Lloyd Life 2001: 0,125 % - Bruto - TAW ▶ Ethias 2002: 0,55 % - Bruto - TAW ▶ Federale Verzekeringen 2002: 0,25 % - Bruto - R ▶ Fidea 2001: 0,40 % - Bruto - R ▶ Fortis Insurance Belgium a) producten verkocht via het bankkanaal 	<ul style="list-style-type: none"> 2001: 0,40 % - Bruto - R b) producten verkocht via het makelaarskanaal 2000: 0,25 % - Bruto - TAW ▶ Generali 2001: 0,10 % - Netto - TAW ▶ Ergo Life (vroeger Hamburg-Mannheimer) 2002: 0,10 % - Bruto - TAW ▶ KBC Verzekeringen 2001: 0,40 % - Bruto - R ▶ DVV (groep Dexia Insurance Belgium) 2002: 0,05 % - Bruto - TAW ▶ Integrale 2007: 0,55 % - Netto - R ▶ Mercator Verzekeringen 2000: 0,80 % - Bruto - TAW 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nateus 2000: 0,65 % - Bruto - TAW ▶ P&V Verzekeringen 2001: 1,75 % - Bruto - TAW ▶ Securex Leven 2001: 0,25 % - Bruto - R ▶ Swiss Life 2000: 0,75 % - Bruto - TAW ▶ Vivium a) vroeger Zurich 2000: 1 % - Bruto - TAW b) vroeger ING Insurance (makelaarskanaal) 2000: 0,50 % - Bruto - TAW ▶ ZA Verzekeringen 2001: 0,23 % - Netto - R ▶ Zelia 2000: 0,75 % - Bruto - TAW
---	---	---

Contracten van 3,25% en 3,75%: minder rendabel

Talrijke spelers bieden geen rentevoeten van 3,75% aan in 'klassiek leven': Allianz (vroeger AGF Belgium Insurance), Axa Belgium, Fidea, Fortis Insurance Belgium (vroeger Fortis AG), KBC Verzekeringen, Swiss Life enzovoort. Om die reden hebben we ze niet opgenomen in de tabel. De toegekende winstdeelnamepercentages schommelen tussen 0 en 0,50%, wat een maximumrendement van 4,25% oplevert. Een uitzondering is Integrale. Die verzekeraar biedt tot 5,30% met een winstdeelname van 1,55% (tabel 2). De winstdeelnamepercentages van con-

tracten met een gewaarborgd rendement van 3,25% liggen tussen 0 en 0,95%, wat neerkomt op een maximaal rendement van 4,20%. De uitzondering is opnieuw Integrale, dat tot 5,30% biedt met een winstdeelname van 2,05% (tabel 3).

Universal Life: tot 6,60%

De winstdeelnamepercentages van de Universal Lifeproducten waren in 2007 vaak hoger dan die van de klassieke formules. We maken een onderscheid tussen formules met een gewaarborgd rendement boven 0% en die met een gewaarborgd rendement van 0%. Een gewaarborgd rendement van 0% komt overeen met een

bescherming van het kapitaal van de verzekerde. Een dergelijke formule laat de verzekeraar toe agressiever te beleggen en een hogere winstdeelname uit te keren. In dat geval bestaat het totaalrendement louter uit de winstdeelname, aangezien er geen gewaarborgd rendement is. Voor formules met een gewaarborgd rendement van 0% schommelen de rendementen van de verzekeraars tussen 5,20 en 6,60%. In de wetenschap dat het totaalrendement van formules met een gewaarborgd rendement inclusief winstdeelname maximaal 5% bedraagt (zie tabel 4a), is dat geen slecht resultaat.

Tabel 2

Gewaarborgde rentevoet van 3,75%

1,55 %	Integrale *
0,50 %	Federale Verzekeringen
0,45 %	Ethias
0,35 %	Corona Direct *
0,45 %	DVV (Dexia Insurance Belgium)
0,25 %	P&V Verzekeringen
0,25 %	Fortis Insurance Belgium (bankkanaal)
0,25 %	Nateus
0,00 %	Vivium
0,00 %	ZA Verzekeringen*
0,00 %	Mercator Verzekeringen
0,00 %	Generali *

*Rendement na aftrek van belasting van 9,25%

Tabel 3

Gewaarborgde rentevoet van 3,25%

2,05 %	Integrale *
0,95 %	DVV (Dexia Insurance Belgium)
0,85 %	Generali *
0,75 %	P&V Verzekeringen
0,75 %	Fortis Insurance Belgium (bankkanaal)
0,50 %	Securex
0,30 %	KBC Verzekeringen
0,15 %	Vivium
0,00 %	Fidea
0,00 %	Mercator Verzekeringen
0,00 %	ZA Verzekeringen *
0,00 %	Allianz (ex-AGF Belgium Insurance)
0,00 %	Axa Belgium
0,00 %	Fortis Insurance Belgium (makelaarskanaal)

*Rendement na aftrek van belasting van 9,25%

Tabel 4 Contracten van het type Universal Life

a) Gewaarborgd rendement (hoger dan 0 % of 0,50 %)

Totaalrendement (gewaarborgd rendement + PB)

Securex (Securex New Life)	5,00 %
Allianz (Invest for Life Classic)	4,90 %
Federale Verzekeringen (Diamant Invest, Diamant Pension)	4,75 %
Generali (Self Life)	4,75 %
Swiss Life (SwingSave Green)	4,75 % - 4,30 % - 4 % *
Mercator Verzekeringen (Flex-gamma)	4,75 % - 4,30 % - 3,75 % *
Nateus (Futura Cristal, Futura Quartz)	4,50 %
Dexia Insurance Belgium (Dexia Life Capital, Dexia Plan)	4,50 %
DVV (Atlantica Invest)	4,50 %
P&V Verzekeringen (EvoluPlan)	4,50 % of 4,25 % *
Fortis Insurance Belgium - vroeger Fortis AG (Top Rendement)	4,45 % - 3,85 % *
Afer Europe (rekening met vrije stortingen en opvragingen)	4,42 %
Vivum (Safe Plus)	4,25 %
Delta Lloyd Life (Eternal)	4,21 %
Ethias (FIRST-rekening)	4,20 %
ING Life (ING Life Plan)	4,20 % - 3,90 % - 3,80 % - 3,75 % *
Axa Belgium (CREST10)	4,10 %

*Afhankelijk van het gewaarborgde rendement

b) Gewaarborgd rendement van 0 % (of 0,50 %)

Wanneer het gewaarborgde rendement 0 % bedraagt - of 0,50 %, zoals bij Generali - is de winstdeelnaming veel interessanter dan bij een contract met een gewaarborgd rendement. Enkele voorbeelden:

Totaalrendement (bestaat alleen uit winstdeelnaming)

Generali (Crescendo Dynamico)	6,60 % *
Vivium (Safe Extra)	6,00 %
DVV (Atlantica Maxima)	6,00 %
Dexia Insurance Belgium (Safe Invest Bonus)	6,00 %
ING Life (Optima Invest)	6,00 %
Vivium (Capi 23, Capiplan)	5,75 %
Swiss Life (SwingCapital Blue)	5,60 %
Allianz (Invest for Life Dynamic)	5,35 %
Delta Lloyd Life (Eternal Alpha)	5,30 %
Fortis Insurance Belgium - vroeger Fortis AG (Top Rendement Invest)	5,25 %
Fidea (Flexirekening Plus)	5,25 %
Mercator Verzekeringen (Flex-gamma)	5,25 %
Ethias (FIRST Invest)	5,20 %
Axa Belgium (CREST30)	5,20 %
Nateus (Onyx Invest)	5,20 %
KBC (KBC-Life Capital Invest)	5,20 %
Axa Belgium (CREST40)	5,10 %

*Deze formule biedt een gewaarborgd rendement van 0,50 %, maar de filosofie ervan is vergelijkbaar met formules met een gewaarborgd rendement van 0 %.

Vijf praktische tips

Het is belangrijk om te weten dat rendementen uit het verleden geen garantie bieden voor de toekomst. Niettemin kunnen we enkele tips geven aan mensen die zich willen informeren over het winstdeelnamingbeleid van hun verzekeraar:

- 1 In de eerste plaats moet u zich afvragen welke formule uw voorkeur geniet: een lager gewaarborgd rendement dat hopelijk een zo hoog mogelijk totaalrendement oplevert, of een zo hoog mogelijk gewaarborgd rendement met een beperkte winstdeelnaming. Iedereen moet daarover zelf een beslissing nemen, afhankelijk van zijn risicoprofiel.
- 2 Aarzel niet om een overzicht op te vragen van de winstdeelnamingen die de verzekeraar in de voorbije vijf jaar heeft uitgekeerd.
- 3 Vraag naar de eventuele voorwaarden die moeten worden nageleefd om aanspraak te kunnen maken op een winstdeelnaming (te storten premies, verzekerd kapitaal). Die voorwaarden kunnen bij dezelfde verzekeraar variëren van jaar tot jaar, zelfs van product tot product.
- 4 Informeer of de winstdeelnaming wordt berekend op basis van de reserve of theoretische afkoopwaarde.
- 5 Controleer of de belasting van 9,25 % op het rendement is ingehouden of niet. ■

Laurent Feiner

De winstdeelnaming hangt voor een belangrijk deel af van het soort verzekeringscontract.

SHUTTERSTOCK

